NN 105/2021 (28.9.2021.), Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-III-3452/2019 od 15. srpnja 2021.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

1858

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Drugom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sutkinja Ingrid Antičević Marinović, predsjednica Vijeća, te suci Mato Arlović, Snježana Bagić, Mario Jelušić, Rajko Mlinarić i Miroslav Šumanović, članovi Vijeća, u postupku koji su ustavnom tužbom pokrenuli A. B. iz V. G. i mlt. C. B. iz Z., koju zastupaju otac i zakonski zastupnik A. B. i posebni skrbnik N. B., odvjetnik u Z., na sjednici održanoj 15. srpnja 2021. jednoglasno je donio

ODLUKU

I. Ustavna tužba se odbija.

II. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. A. B. iz V. G. (u daljnjem tekstu: podnositelj) podnio je 8. kolovoza 2019. ustavnu tužbu u svoje ime i kao otac i zakonski zastupnik njegove mlt. kćeri C. B. iz Z. (u daljnjem tekstu: mlt. kći, mlt. dijete ili mlt. podnositeljica), u povodu presude i rješenja Županijskog suda u Z. broj: Gž Ob-290/2019-2 od 5. lipnja 2019. (u daljnjem tekstu: drugostupanjska presuda ili osporena presuda), kojim su odbijene žalbe podnositelja (tuženika) i tužiteljice V. K. te su potvrđeni presuda i rješenje Općinskog građanskog suda u Z. broj: 147 P2-1663/13-242 od 25. veljače 2019. (u daljnjem tekstu: prvostupanjska presuda odnosno prvostupanjsko rješenje).

1.1. Prvostupanjskom presudom odlučeno je da će mlt. podnositeljica – zajedničko mlt. dijete stranaka – živjeti s majkom i zakonskom zastupnicom, tužiteljicom V. K. (točka 1. izreke), podnositelj je obvezan doprinositi za uzdržavanje mlt. kćeri iznos od 1.400.00 kuna mjesečno počevši od 1. srpnja 2018. pa nadalje dok za to budu postojali zakonski uvjeti, na tekući račun majke i zakonske zastupnice V. K. (točka 2. izreke), zabranjeni su susreti i druženja podnositelja s mlt. kćeri, te je odlučeno da se osobni odnosi između oca i mlt. kćeri mogu održavati jedino na način da otac jednom mjesečno na adresu mlt. kćeri pošalje pismo, čestitku ili dar, koje će mlt. kćeri proslijediti majka nakon što isto pregleda i utvrdi radi li se o primjerenom sadržaju, pri čemu u slučaju potrebe oko toga može zatražiti savjet i mišljenje Centra za socijalnu skrb (točka 3. izreke). Točkom 4. izreke prvostupanjske presude odbijen je preostali dio tužbenog zahtjeva za uzdržavanje preko dosuđenog iznosa.

Prvostupanjskim rješenjem ukinuta je privremena mjera Općinskog građanskog suda u Z. broj: P2-1663/13 od 18. travnja 2016. (točka 1. izreke), te je podnositelj obvezan naknaditi tužiteljici troškove parničnog postupka (točka 2. izreke).

2. Podnositelj u ustavnoj tužbi navodi da su njemu i njegovoj mlt. kćeri osporenim presudama povrijeđena prava zajamčena Ustavom Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90.,135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) i Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (»Narodne novine – Međunarodni ugovori« broj 18/97., 6/99. – pročišćeni tekst, 8/99. – ispravak, 14/02. i 1/06.; u daljnjem tekstu: Konvencija).

3. Podnositelj je uputio Ustavnom sudu više požurnica (zaprimljene 16. kolovoza 2019., 7. listopada 2019., 22. ožujka 2021.), kojima je zatražio ubrzanje ustavnosudskog postupka. Za pravnu narav požurnica koje tijekom postupka podnositelji upućuju Ustavnom sudu v. točku 7. obrazloženja odluke i rješenja broj: U-III-6559/2010 od 13. studenoga 2014. (»Narodne novine« broj 142/14.).

4. Budući da je ustavnom tužbom osporena odluka kojom se odlučivalo o pravima i interesima mlt. djeteta (C. B.) glede kojih prava i interesa postoji spor i sukob interesa između njezinih roditelja – zakonskih zastupnika, rješenjem Centra za socijalnu skrb Z., Podružnice G. g. – M. klasa: UP/I-552-02/21-07/5, urbroj: 534-118-03-07-21-2 od 5. ožujka 2021., na temelju članaka 101. i 127. Zakona o socijalnoj skrbi (»Narodne novine« broj 157/13., 152/14., 99/15., 52/16., 16/17.,

130/17., 98/19., 64/20. i 138/20.) i članka 270. Obiteljskog zakona (»Narodne novine« broj 103/15. i 98/19.), maloljetnoj C. B. je radi zaštite njezinih prava i interesa u postupku pred Ustavnim sudom za posebnog skrbnika imenovan N. B., odvjetnik u Z.

5. Posebni skrbnik je 15. lipnja 2021. Ustavnom sudu dostavio očitovanje iz kojeg proizlazi da je suglasan s podnošenjem ustavne tužbe u ime mlt. C. B., odnosno da daje svoje odobrenje za podnošenje ustavne tužbe u njezino ime u konkretnom slučaju.

II. ČINJENICE I OKOLNOSTI SLUČAJA

1) Okolnosti koje su prethodile pokretanju parničnog postupka iz kojeg su proizašle osporene presude te regulacija susreta i druženja podnositelja s mlt. kćeri tijekom parničnog postupka

6. Podnositelj i tužiteljica bili su u izvanbračnoj vezi tijekom koje je 28. veljače 2013. godine rođena mlt. kći C. B. Od prekida izvanbračne zajednice sredinom kolovoza 2013. godine mlt. kći živi s majkom u zajedničkom kućanstvu s majčinim roditeljima.

6.1. Podnositelj je 23. rujna 2013. podnio tužbu radi donošenja odluke o tome s kojim roditeljem će mlt. kći živjeti. Predmet je zaprimljen pod poslovnim brojem: R10-486/13 te je u predmetu 24. rujna 2013. doneseno rješenje o obustavi izvanparničnog postupka te je riješeno da će se nastaviti po pravilima parničnog postupka, a raspravnim rješenjem od 14. listopada 2013. riješeno je da će se taj predmet spojiti s predmetom broj: P2-1663/13 radi zajedničkog raspravljanja.

6.2. Susreti i druženja podnositelja s mlt. kćeri tijekom parničnog postupka regulirani su privremenim mjerama, i to rješenjima Općinskog građanskog suda u Z. od 12. rujna 2014., 15. siječnja 2015., 18. kolovoza 2015. te rješenjem od 18. travnja 2016., kojim je određeno da se susreti i druženja podnositelja i mlt. kćeri održavaju svaku prvu nedjelju u mjesecu od 18.00 do 20.00 sati te svaku treću subotu u mjesecu od 18.15 do 20.15 sati, u prostorijama Doma za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja »D. – Z.«, i to u prisutnosti voditelja mjere nadzora, te da ta privremena mjera ostaje na snazi do pravomoćnog okončanja postupka ili do drugačije odluke suda. Podnositelj je protiv rješenja od 18. travnja 2016. podnio žalbu koja je rješenjem Županijskog suda u P. odbijena, navedeno rješenje je potvrđeno te je navedena privremena mjera bila na snazi za vrijeme trajanja parničnog postupka.

2) Osporene presude i rješenja

7. Prvostupanjski sud je tijekom postupka izvršio uvid u dokumentaciju u spisu, saslušao je stranke te je izveden dokaz multidisciplinarnim vještačenjem po stalnim sudskim vještacima psihologu, dječjem psihijatru i psihijatru.

Prvostupanjskom presudom određeno je da će zajednička mlt. kći stranaka živjeti s majkom (tužiteljicom), a podnositelj je obvezan doprinositi za njezino uzdržavanje te su zabranjeni susreti i druženja podnositelja s mlt. kćeri i odlučeno je da se osobni odnosi između njega i mlt. kćeri mogu održavati jedino na način da on jednom mjesečno na adresu mlt. kćeri pošalje pismo, čestitku ili dar, koje će mlt. kćeri proslijediti majka nakon što isto pregleda i utvrdi radi li se o primjerenom sadržaju, pri čemu u slučaju potrebe oko toga može zatražiti savjet i mišljenje Centra za socijalnu skrb.

7.1. Mjerodavni dio obrazloženja prvostupanjske presude koji se odnosi na odluku s kojim roditeljem će mlt. dijete živjeti glasi:

»Sud je prihvatio nalaz vještaka kao stručan, jasan i obrazložen te sačinjen po pravilima medicinske struke. S obzirom da je iz nalaza vještaka nedvojbeno utvrđeno da je tužiteljica roditelj koji bolje brine i prepoznaje interese djeteta te ih u potpunosti zadovoljava, sud smatra da je u interesu djeteta da nastavi živjeti sa majkom sa kojom u kontinuitetu i živi od rođenja, te je sukladno odredbi čl. 100. st. 1. Obiteljskog zakona ('Narodne novine' 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 57/11 i 61/11) odlučeno kao u izreci presude pod točkom 1.«

7.2. U odnosu na međusobnu komunikaciju stranaka, ponašanje podnositelja za vrijeme susreta i druženja s mlt. kćeri te utjecaju podnositelja na mlt. kći, u obrazloženju prvostupanjske presude navedeno je:

»Iz iskaza stranaka, sud je nedvojbeno utvrdio kako je njihova međusobna komunikacija iznimno teško narušena, da se međusobno optužuju i osjećaju jedan prema drugome iznimnu netrpeljivost. Iz iskaza tuženika sud je zaključio da on doista nema uvida u neprimjerenost svog ponašanja i štetnost istoga za dijete, kao i da se ne može kontrolirati u za njega nepovoljnim i stresnim situacijama.

Uvidom u Izvanredno Izvješće Centra za socijalnu skrb Z., Podružnica G. g. – M. od 16. studenoga 2018. utvrđeno je da zbog gubitka samokontrole tuženik izaziva kod djeteta stres i strah te je procjena Centra da postojeći način održavanja mjere nadzora nad susretima i druženjima unatoč kontroliranim uvjetima, ugrožava dobrobit djeteta i nije u njegovom najboljem interesu. Iz izvješća djelatnika S. d.o.o. D. K. (list 2042-2043 spisa), utvrđeno je da je 04. studenog 2018. tuženik tijekom napuštanja i završetka susreta oko 20,00 sati počeo vrijeđati socijalnog radnika, prijetiti majci da će je slijedeći put pokopati pred svima ako ne donese mobitel pa je zaštitar D. K. ustao i zamolio tuženika da napusti prostoriju, pa je tuženik i njega vrijeđao, vadio mobitel kako bi ga slikao, govoreći da tko je on da mu to govori. Nakon što je konačno izašao, nastavio je psovati u hodniku i vrijeđati pa je tužiteljica nazvala policiju. Po dolasku policije tuženik je vrijeđao policijske službenike da su 'majmuni', da 'odjebu od njega', pa kako nije reagirao na upozorenje, policijski su službenici upotrijebili sredstvo prisile i priveli ga te odveli u I PP Z. na ispitivanje.

Iz konačnog mišljenja i prijedloga Centra za socijalnu skrb Z., Podružnica G. G. – M. od 27. prosinca 2018. proizlazi da Centar predlaže da mlt. C. B., živi sa majkom V. K., da se susreti između oca A. B. i mlt. C. B. zabrane uključujući i telefonske kontakte, a da se osobni odnosi između oca A. B. i mlt. C. B. mogu održavati jedino na način da otac jednom mjesečno na adresu djeteta pošalje pismo, čestitku ili poklon što će se proslijediti djetetu nakon što isto pregleda majka i utvrdi radi li se o primjerenom sadržaju, pri čemu u slučaju potrebe, oko toga može zatražiti savjet i mišljenje Centra. Predlažu i da se A. B. odmah uključi u roditeljsko savjetovanje (primjerice pri Obiteljskom centru), s unaprijed dogovorenim ciljevima i o tome izvijesti Centar, s tim da bi svrha tretmana bila ispunjena, potrebna je kontinuirana suradnja stručnjaka sa stručnim djelatnicima tog Centra i rad na realizaciji unaprijed određenih ciljeva, da izabrana osoba koja će provoditi roditeljsko savjetovanje bude psiholog, socijalni radnik, socijalni pedagog ili psihijatar sa završenom nekom od psihoterapijskih edukacija, da se na početku roditeljskog savjetovanja održi sastanak stručne osobe koja će isto provoditi, A. B. i stručnih djelatnika Centra oko okolnosti slučaja i ciljeva tretmana te dogovora oko praćenja tretmana, da se svaka tri mjeseca održavaju sastanci stručne osobe koja će provoditi roditeljsko savjetovanje A. B. i stručnih djelatnika Centra radi praćenja tijeka savjetovanja i eventualnih pozitivnih pomaka.«

7.3. U odnosu na zabranu susreta i druženja te održavanje odnosa mlt. podnositeljice s podnositeljem u obrazloženju prvostupanjske presude navedeno je:

»S obzirom da se susreti i druženje tuženika sa djetetom mlt. C. B. odvijaju pod nadzorom već dulje od 4 godine, a ne vidi se baš nikakav pozitivan pomak već se radi o situaciji koja je sve gora i eskalira, te ni jedna od stranaka nije suglasna s nastavkom takvog načina i dinamike susreta i druženja, te posebice s obzirom na određenu mjeru opreza iz rješenja Županijskog suda u Z. poslovni broj Kir-1632/18 od 6. studenoga 2018., to i ovaj sud smatra da nije u interesu djeteta da se susreti s ocem nastave odvijati, pa makar i uz nadzor u kontroliranim uvjetima.

Naime, sud po službenoj dužnosti pazi na najbolji interes djeteta, a pritom je dužan voditi računa o pravu i obvezi roditelja koji živi s djetetom da omogući susrete i druženja roditelju s kojim dijete ne živi, i pravu i dužnosti roditelja koji treba ostvarivati susrete i druženja s mlt. djetetom, ali da pritom ne ugrožava interes djeteta.

Iz iskaza tužiteljice, izvješća Centra, pa i nalaza i mišljenja vještaka nedvojbeno proizlazi da tuženikovo nepredvidivo ponašanje, njegova nemogućnost da kontrolira svoje emocije, bijes i frustracije negativno utječu na mlt. C. koja je nakon susreta s ocem uznemirena te i sama pokazuje agresivnost i druge negativne reakcije, zbog čega sud smatra da sve dok tuženik učinkovito ne korigira takvo svoje negativno ponašanje putem neke terapijske metode (primjerice one koju u konačnom prijedlogu iznosi Centar), nije u najboljem interesu djeteta da bude – makar i pod kontroliranim uvjetima i pod nadzorom pod utjecajem takvog stresa. To tim više što su se susreti unatrag više godina – od travnja 2016. i održavali pod nadzorom, u kontroliranim uvjetima, te takav način održavanja susreta nije pokazao nikakav pozitivan pomak u ponašanju tuženika, već upravo suprotno, tuženik se ponaša i gore nego prije, više i češće dolazi u sukobe sa nadzornicima, majkom, zaštitarima ... što je i dovelo do kaznenog postupka i donošenja rješenja Županijskog suda u Z. poslovni broj Kir-1632/18 od 6. studenoga 2018. Kako dakle provođenje mjere nadzora nije rezultiralo pozitivnim rezultatima, kako je iz nalaza vještaka utvrđeno da je djevojčica biološki i genetski osjetljivija, impulzivnija, nemirna, pa to ponašanje oca koje je konfliktno u odnosu na okolinu u trenutku druženja, pojačava sve to skupa, i može dovesti do toga da je djevojčica rizična za razvoj emotivnih poteškoća i poteškoća u ponašanju, sud smatra da nastavak provođenja iste mjere ne bi imalo nikakvog smisla. Tuženik, ukoliko doista želi ostvarivati susrete i druženje sa svojom kćeri treba prije svega poduzeti mjere da sam osvijesti da njegovo ponašanje nije primjereno niti prihvatljivo, te da negativno utječe na njegovo dijete – čak i kada nije usmjereno protiv samog djeteta, te da i korigira takvo svoje ponašanje, odnosno da ga uspješno kontrolira.

U konkretnom slučaju sud smatra da unatoč pravu roditelja na susrete i druženja s djetetom i unatoč interesu djeteta da stvara emotivni odnos s roditeljem s kojim ne živi, a na što se poziva tuženik cijelo vrijeme tijekom ovog postupka, prevladavajući je interes da se dijete razvija u smirenom okruženju bez stresa i izloženosti konfliktima koje izaziva otac, a što negativno utječe na dijete i njen razvoj. S obzirom na sve navedeno, dok tuženik ne promijeni svoj način ophođenja i ne stekne samokontrolu u stresnim situacijama, nije u interesu djeteta da bude izložena takvom njegovom utjecaju, te je u interesu mlt. C. da se susreti i druženja s ocem ne odvijaju. Osobni odnosi između oca A. B. i mlt. C. B. mogu se održavati jedino na način da otac jednom mjesečno na adresu djeteta pošalje pismo, čestitku ili dar, što će proslijediti djetetu majka nakon što isto pregleda i utvrdi radi li se o primjerenom sadržaju, pri čemu u slučaju potrebe oko toga može zatražiti savjet i mišljenje Centra. S obzirom na navedeno, sud je u skladu sa odredbom čl. 100. st. 2 Obiteljskog zakona ('Narodne novine' 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 57/11 i 61/11) odlučio da se susreti i druženje tuženika i mit. C. B. zabrane radi zaštite dobrobiti djeteta. Slijedom navedenoga odlučeno je kao u izreci pod točkom 3. presude.«

7.4. Prvostupanjskim rješenjem ukinuta je privremena mjera Općinskog građanskog suda u Z. broj: P2-1663/13 od 18. travnja 2016. te je podnositelj obvezan naknaditi tužiteljici troškove parničnog postupka. Bitan dio obrazloženja prvostupanjskog rješenja glasi:

»(...), s obzirom da je tijekom postupka donesena, te je na snazi mjera opreza iz rješenja Županijskog suda u Z. poslovni broj Kir-1632/18 od 6. studenoga 2018. kojom je tuženiku zabranjeno približavanje i tužiteljici i mit. C. B., već i samo određivanje takve mjere opreza predstavlja takvu promjenu okolnosti koja zahtjeva ukidanje privremene mjere određene rješenjem ovog suda od 18. travnja 2016., jer bi takve dvije mjere bile u međusobnoj koliziji. U skladu sa odredbom čl. 353. st. 2. Ovršnog zakona ('Narodne novine' broj 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17 – u nastavku: OZ) zbog izmijenjenih okolnosti i rješenja prema kojem je tuženom zabranjeno približavanje mit. C., valjalo je odlučiti kao u izreci rješenja pod točkom 1 i ukinuti privremenu mjeru.«

8. Odlučujući u žalbenom postupku Županijski sud u Z. je drugostupanjskom presudom odbio žalbu podnositelja kao neosnovanu ocijenivši pravilnu odluku prvostupanjskog suda da je u najboljem interesu mlt. kćeri da živi s majkom te da se zabrane susreti i druženja podnositelja s mlt. kćeri, kao i odluku o uzdržavanju.

8.1. Mjerodavni dio drugostupanjske presude, koji se odnosi na zabranu susreta i druženja te održavanje odnosa mlt. djeteta s podnositeljem, glasi:

»Kada je prvostupanjski sud na temelju Konačnog mišljenja i prijedloga Centra za socijalnu skrb Z. Podružnica G. g. – M., a imajući u vidu nalaz i mišljenje vještaka dr. J. Z. psihologu, dr. N. H., dječjeg psihijatra i dr. I. M., psihijatra, kao i činjenicu da je rješenjem Županijskog suda u Z., pod poslovnim brojem Kir-1632/18 od 6. studenoga 2018. izrečena mjera opreza, kojom je tuženiku zabranjeno približavanje i tužiteljici i maloljetnoj C. B. na udaljenosti manjoj od 200 metara, te zabrana uspostavljanja i održavanja veze sa oštećenom V. K., te maloljetnom C. B., ispravno zaključio, da je u interesu maloljetne C., koja je rođena 28. veljače 2013., da se susreti i druženja s ocem ne odvijaju, jer tuženikovo nepredvidivo ponašanje, njegova nemogućnost da kontrolira svoje emocije, bijes i frustracije, da negativno utječu na maloljetnu C., koja da je nakon susreta s ocem uznemirena, te i sama da pokazuje agresivnost i druge negativne reakcije, već da se odnosi između oca i maloljetne kćeri mogu održavati jedino na način da otac jednom mjesečno na adresu djeteta pošalje pismo, čestitku ili dar, što da će proslijediti djetetu majka nakon što isto pregleda i utvrdi radi li se o primjerenom sadržaju, pri čemu u slučaju potrebe oko toga da može zatražiti savjet i mišljenje Centra, pravilno je prvostupanjski sud postupio, kada je, pozivom na odredbu članka 100. stavka 2. Obiteljskog zakona ('Narodne novine' broj 116 03. 17/04. 136/04, 107/07, 57/11, 61/11, 25/13, 5/15 – dalje ObiZ), koji se primjenjuje temeljem odredbe članka 552. stavka 1. Obiteljskog zakona ('Narodne novine' broj 103 15 i 123 15), zabranio susrete i druženja oca A. B. sa maloljetnom kćeri C. B. sve presuđujući na način, kako je to pobliže opisano točkom 3. izreke prvostupanjske presude.

(...)

Tuženiku je, a u odnosu na njegove žalbene navode suviše i za navesti, da iz stanja predmeta spisa i obrazloženja prvostupanjske odluke, proizlazi da je u Izvanrednom izvješću Centra za socijalnu skrb Z., Podružnica G. G. – M., navedeno da je procjena Centra da postojeći način održavanja mjere nadzora nad susretima i druženjima oca s maloljetnom kćeri, unatoč kontroliranim uvjetima, ugrožava dobrobit djeteta i nije u njegovom najboljem interesu, pa imajući u vidu da je na snazi i mjera opreza, izrečena rješenjem Županijskog suda u Z., pod poslovnim brojem Kir-1632/18 od 6. studenoga 2018., kojom je tuženiku zabranjeno približavanje i tužiteljici i maloljetnoj C. B. na udaljenosti manjoj od 200 metara, te zabrana uspostavljanja i održavanja veze sa oštećenom V. K., te maloljetnom C. B., to je i prema mišljenju ovog drugostupanjskog suda u najboljem interesu i za dobrobit maloljetne C. B. da se zabrane susreti i druženja oca sa maloljetnom kćeri, a osobni odnosi između istih održavaju na način kako je to navedeno točkom 3. izreke prvostupanjske presude, a što je sve u skladu i sa prijedlogom Centra za socijalnu skrb Z., Podružnica G. G. – M.

Nadalje, tuženiku je i za navesti, da dugotrajnost prvostupanjskog postupka nije utjecala na pravilnost i zakonitost prvostupanjske presude u ovom pobijanom dijelu, kojim su točkom 3. izreke zabranjeni susreti i druženja oca sa maloljetnom kćeri, te da je sud prvog stupnja, a imajući u vidu početak ovog postupka (prije stupanja na snagu Obiteljskog zakona – 'Narodne novine' broj 103/15 i 123/15), pravilno primijenio materijalno pravo, članak 100. stavka 2. ObZ-a, jer je taj Zakon, temeljem odredbe članka 552. stavka 1. Obiteljskog zakona (‹Narodne novine› broj 103/15 i 123/15), bilo i za primijeniti u konkretnom slučaju.«

3) Kazneni postupak protiv podnositelja pokrenut za vrijeme parničnog postupka i mjera opreza zabrane približavanja te uspostavljanja i održavanja veze s mlt. kćeri

9. Tijekom parničnog postupka iz kojeg su proizašle osporene presude stranke su podnosile brojne kaznene prijave. Tužiteljica je protiv podnositelja podnijela kaznenu prijavu zbog spolnog zlostavljanja mlt. kćeri te kaznenu prijavu zbog obiteljskog nasilja, dok je podnositelj, između ostaloga, podnio kaznenu prijavu protiv voditeljice mjere nadzora J. B. zbog kaznenog djela krivotvorenja službene ili poslovne isprave.

9.1. Mlt. kći je tijekom postupka, nakon spomenute kaznene prijave tužiteljice da je podnositelj njihovu mlt. kći spolno zlostavljao, bila uključena u multidisciplinarnu obradu pri Poliklinici za zaštitu djece grada Z. Iz nalaza i mišljenja multidisciplinarnog tima od 8. srpnja 2015. proizlazi da od mlt. kćeri nisu dobivene informacije koje bi potvrđivale sumnju u zlostavljanje djevojčice niti da se otac prema njoj neadekvatno ponašao. Iz nalaza liječnika pedijatra proizlazi da je mlt. kći urednog socijalnog, kognitivnog, somatskog i neurološkog statusa. Psihijatar je utvrdio da je mlt. kći otvorena, živahna, zainteresirana djevojčica, da dobro komunicira, razvijenog je govora te da je vesela. Provedena obrada ukazala je na izuzetno narušen odnos između roditelja koji svoje ponašanje ne reguliraju u skladu s potrebama mlt. djeteta.

9.2. Općinsko državno odvjetništvo u Z. odbacilo je tužiteljičinu kaznenu prijavu za spolno zlostavljanje, kao i podnositeljevu kaznenu prijavu protiv voditeljice nadzora J. B. Međutim, za vrijeme trajanja parničnog postupka iz kojeg su proizašle osporene presude, protiv podnositelja je na Općinskom kaznenom sudu u Z pokrenut postupak zbog osnovane sumnje da je prema tužiteljici, odnosno prema mlt. kćeri, počinio kazneno djelo prijetnje iz članka 139. stavaka 2. i 4. Kaznenog zakona (»Narodne novine« broj 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. – ispravak, 101/17. i 118/18.; u daljnjem tekstu: KZ/11), kazneno djelo nasilja u obitelji iz članka 179.a KZ-a/11 i kazneno djelo povrede djetetovih prava iz članka 177. stavka 2. KZ-a/11. Predmet se na Općinskom kaznenom sudu u Z. vodio pod brojem Kzd-86/19.

9.3. Rješenjem suca istrage Županijskog suda u Z. broj: Kir-1632/18 od 6. studenoga 2018. podnositelju je određena mjera opreza zabrane približavanja tužiteljici i mlt. kćeri na udaljenost manju od 200 metara te zabrane uspostavljanja i održavanja veze s tužiteljicom. Navedena mjera do donošenja odluke Ustavnog suda više puta je produljena (rješenje Općinskog kaznenog suda u Z. od 7. ožujka 2019. ukinuto rješenjem Županijskog suda u Z. od 23. travnja 2019., rješenje Općinskog kaznenog suda u Z. od 6. svibnja 2019. potvrđeno rješenjem Županijskog suda u Z. od 11. srpnja 2019., rješenje

Općinskog kaznenog suda u Z. od 24. listopada 2019. potvrđeno rješenjem Županijskog suda u Z. od 12. prosinca 2019., rješenje Općinskog kaznenog suda u Z. od 12. veljače 2020. potvrđeno rješenjem Županijskog suda u Z. od 28. svibnja 2020.).

9.4. U trenutku donošenja ove odluke kazneni postupak protiv podnositelja dovršen je donošenjem presude broj: Kzd-86/2019-77 od 19. listopada 2020., kojom je podnositelj proglašen krivim za počinjenje kaznenog djela prijetnje iz članka 139. stavaka 2. i 4. KZ-a/11, kaznenog djela nasilja u obitelji iz članka 179.a KZ-a/11 i kaznenog djela povrede djetetovih prava iz članka 177. stavka 2. KZ-a/11, te mu je izrečena jedinstvena kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine, uz primjenu uvjetne osude s rokom provjeravanja u trajanju 5 (pet) godina. Nadalje, podnositelju je izrečena posebna obveza iz članka 62. stavka 2. točke 12. KZ-a/11 – da se kroz vrijeme provjeravanja uključi u psihosocijalni tretman za počinitelje nasilnih delikata, te zaštitni nadzor iz članka 64. KZ-a/11 čije će provođenje nadgledati tijelo nadležno za probaciju.

4) Odluka Ustavnog suda broj: U-IIIA-1506/2016, U-IIIA-873/2017 od 5. lipnja 2019.

10. Ustavni sud je odlukom broj: U-IIIA-1506/2016, U-IIIA-873/2017 od 5. lipnja 2019. usvojio podnositeljevu ustavnu tužbu zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava, određeno je da je Županijski sud u Z. dužan donijeti odluku u predmetu koji se vodi pred tim sudom pod brojem Gž Ob-290/19 u najkraćem mogućem roku, ali ne duljem od šest (6) mjeseci, računajući od prvog idućeg dana nakon objave odluke Ustavnog suda u »Narodnim novinama«, te je podnositelju dosuđena primjerena naknada u iznosu od 9.500,00 kuna.

10.1. Županijski sud u Z. je presudu broj: Gž Ob-290/2019-2 (osporenu presudu) donio 5. lipnja 2019., odnosno istoga dana kada je donesena odluka Ustavnog suda broj: U-IIIA-1506/2016, U-IIIA-873/2017.

5) Odluka Palešćak protiv Hrvatske, br. 20207/16, 22. listopada 2019.

11. Podnositelj je 6. travnja 2016. podnio zahtjev Europskom sudu za ljudska prava (u daljnjem tekstu: ESLJP) u kojem je prigovorio da je postupak u vezi s povjeravanjem mlt. djeteta na čuvanje i odgoj i njegovim pravima na susrete i druženje trajao nerazumno dugo, u suprotnosti s člankom 6. stavkom 1. Konvencije.

Također je prigovorio da država nije osigurala redovno održavanje susreta i druženja njega i njegove mlt. kćeri tijekom postupka radi povjeravanja na čuvanje i odgoj, u suprotnosti s člankom 8. Konvencije. Tvrdio je i da na raspolaganju nema učinkovito pravno sredstvo kojim bi ostvario svoja prava, protivno članku 13. Konvencije.

12. ESLJP je 22. listopada 2019. donio odluku kojom je podnositeljev zahtjev proglasio nedopuštenim *ratione personae* (personalna nenadležnost) u odnosu na članak 6. stavak 1. Konvencije (pravo na pošteno suđenje) te očito neosnovanim u odnosu na članak 8. Konvencije (pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života).

ESLJP je uzeo u obzir da je Ustavni sud usvojio podnositeljevu ustavnu tužbu zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku u parničnom postupku o kojem je riječ te da je podnositelju dosuđena primjerena naknada, zbog čega on više ne može tvrditi da je »žrtva», u smislu članka 34. Konvencije, navodne povrede prava na suđenje u razumnom roku. Slijedom navedenog ESLJP je zaključio da je taj dio zahtjeva nespojiv *ratione personae* s odredbama Konvencije u smislu članka 35. stavka 3. te ga je, stoga, odbacio sukladno članku 35. stavku 4. Konvencije.

12.1. Mjerodavni dio odluke, koji se odnosi na članak 8. Konvencije, glasi:

»75. Sud na početku primjećuje da je u svojoj posljednjoj prepisci sa Sudom, zaprimljenoj 12. kolovoza 2019. godine, podnositelj zahtjeva prvi put podnio prigovor u pogledu pravomoćne odluke domaćih sudova o povjeravanju B. na čuvanje i odgoj, posebice činjenice da mu više nije dopušteno viđati kćer bez podvrgavanja odgovarajućem tretmanu (vidi § 49. ove odluke). Međutim, budući da taj prigovor nije iznio pred Sudom u ranijoj fazi kako bi omogućio tuženoj Vladi da zauzme stajalište, a s obzirom na to da domaća pravna sredstva u vezi s njim nisu iscrpljena, Sud se mora ograničiti na razmatranje prigovora kako je formuliran u obrascu zahtjeva. Stoga će ispitati jesu li domaće vlasti poduzele sve potrebne korake koji bi se razumno mogli zahtijevati u danim okolnostima kako bi podnositelj ostvario pravo na susrete i druženje s kćeri te jesu li navodna odlaganja u postupku za povjeravanje djeteta na čuvanje i odgoj i dodjelu prava na susrete i druženja dovela do *de facto* odlučivanja o dotičnom pitanju (vidi, primjerice, *Z. protiv Slovenije,* br. 43155/05, § 149. i 157., 30. studenog 2010.).

76. Sud napominje da je veza između podnositelja i V.K. okončana oko šest mjeseci nakon rođenja B. i da je postupak za povjeravanje B. na čuvanje i odgoj pokrenut u rujnu 2013. godine. Nadležni sud donio je četiri privremene mjere o susretima i druženjima, a postupak za povjeravanje B. na čuvanje i odgoj okončan je u lipnju 2019. godine. Unatoč značajnom trajanju tog postupka, u odnosu na koje je Sud već zaključio da je podnositelj zahtjeva zbog toga primio primjerenu naknadu na domaćoj razini (vidi § 63. ove odluke), Sud primjećuje da nije bilo značajnih razdoblja neaktivnosti pravosudnih tijela ni centra za socijalnu skrb. Umjesto toga, iz činjeničnog stanja predmeta vidljiva je značajna postupovna aktivnost tih tijela tijekom cijelog postupka, pri čemu je sud redovito održavao ročišta, a centar za socijalnu skrb odgovarao je potrebama predmeta (uključujući donošenje izvješća i imenovanje socijalnih radnika za mjere nadzora nad izvršenjem roditeljske skrbi) bez nepotrebnih odlaganja. S druge strane, podnositelj zahtjeva izazvao je brojna postupovna odlaganja neprestanim zastrašivanjem socijalnih radnika imenovanih za nadzor nad njegovim susretima i druženjima s B., zbog čega je ukupno